

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **B., spol. s r.o.**, so sídlom M., IČO: X., zast. JUDr. E. G., advokátkou, so sídlom L., proti žalovanému: **Ing. F. L., CSc.**, nar. X., bytom N., zast. JUDr. S. J., advokátom, so sídlom K., **o zaplatenie 105 364,29 eur s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 28Cb/16/2001, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/13/2014-896 zo dňa 27. februára 2014, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2014, č. k. 3Obo/13/2014-896 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave, ako súd prvej inštancie, uznesením z 5. februára 2014, č. k. 28Cb/16/2001-883 návrh žalovaného zo dňa 22. januára 2004 na prerušenie konania zamietol.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalovaný doručil súdu na pojednávaní dňa 22. januára 2004 návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. z dôvodu, že súd prvej inštancie (Krajský súd v Bratislave) nikdy nebol oprávnený prejednať vec uplatnenú pod sp. zn. 28Cb/16/01, čo žalovaný preukazoval listom vlastníctva č. 589, keďže ide o vec občianskoprávnu a preto je na jej prejednanie príslušný Okresný súd Bratislava II. V tomto konaní je preto poškodený konaním pred nezákonným sudcom. Po vyčerpaní všetkých možností nápravy nezákonného stavu je na preskúmanie otázky zákonného sudcu oprávnený už len Ústavný súd Slovenskej republiky, kam do 2 týždňov podá žalovaný ústavnú sťažnosť.

3. Žalovaný podaním z 13. januára 2014 namietol (§ 103 O. s. p.) nedostatok vecnej príslušnosti konajúceho súdu. Na pojednávaní dňa 22. januára 2004 námietka žalovaného ohľadne vecnej nepríslušnosti bola súdom vyhodnotená ako nedôvodná.

4. Prvoinštančný súd preto návrh na prerušenie konania zamietol dôvodiac, že nie je, resp. nebude riešená otázka, ktorá by mala význam pre rozhodnutie súdu, ako to upravuje ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p., keďže v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p., lebo súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, keďže nepoužil správne ustanovenie predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec postúpil občianskoprávnemu úseku Okresného súdu Bratislava II, alternatívne, aby ho zmenil tak, že návrhu na prerušenie konania vyhovie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, po prejednaní odvolania žalovaného dospel k názoru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že pre dôvodnosť návrhu na prerušenie konania vychádzal z ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Toto ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, t. j. ide o také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber z dostupných procesných prostriedkov je potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní (§ 6 O. s. p.). Rozhodujúcim hľadiskom je teda zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo.

8. Odvolací súd sa s názorom prvoinštančného súdu, ktorý zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania z dôvodu, že nie je, resp. nebude riešená otázka, ktorá by mala význam pre rozhodnutie súdu, ako to upravuje ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., v plnom rozsahu stotožnil.

9. Úmysel účastníka podať ústavnú sťažnosť nie je dôvodom, ktorý by mohol mať význam pre rozhodnutie súdu o prerušení konania a preto súd nebol povinný prerušiť konanie v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Odvolací súd dodal, že dôvody týkajúce sa vecnej príslušnosti prvoinštančného súdu nie sú pre posúdenie dôvodnosti návrhu na prerušenie konania relevantné, preto sa s nimi odvolací súd pri prejednaní odvolania žalovaného nezaoberal.

10. Proti tomu rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný. V dovolaní prípustnosť dovolania odvodzuje podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. K vade konania došlo tým, že prvoinštančný súd: a) vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, pričom súd bol pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania nesprávne obsadený z dôvodu svojej vecnej nepríslušnosti. Tieto dôvody dovolateľ uviedol, ako dôvody svojho odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania. Týmto odvolacím dôvodom sa odvolací súd vôbec nezaoberal pričom zmenil i právne odôvodnenie návrhu na prerušenie konania z ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. na ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

11. Dovolateľ má zato, že konaním odvolacieho súdu došlo k arbitrárnemu postupu súdu, nakoľko nie je z neho možné dostať odpovede na odvolacie dôvody dovolateľa.

12. Dňa 13. januára 2014 dovolateľ podal námietku zaujatosti v konaní súdu. Táto sa vzťahovala aj voči sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keďže neexistuje mechanizmus, z ktorého možno zistiť, ktorý z tam menovaných sudcov bude vo veci v budúcnosti konať. Námietka z 13. januára 2014 je súčasťou spisu a nikto sa s ňou nezaoberal a to napriek tomu, že dovolateľ ju odôvodnil rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý svojim nálezom zistil neprípustné excesy v rozhodovacej praxi tam menovaných sudcov. Dovoláním napadnuté rozhodnutie vydala JUDr. Zemaníková, jedna z namietaných sudkýň. Preto vec rozhodla vylúčená sudkyňa.

13. Dovolateľ poukazuje aj na nesprávne obsadenie súdu, keď uviedol, že pokiaľ je oprávnená námietka vecnej nepríslušnosti Krajského súdu v Bratislave, ako súdu prvého stupňa, potom nemôže byť na konanie o odvolaní voči uzneseniu upravujúcemu procesný postup súdu, podanom v tejto veci, vecne príslušný ani Najvyšší súd Slovenskej republiky. Má zato, že na konanie v prvom stupni je zásadne príslušný okresný súd a ak odvolanie

prejednal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prekročil svoju právomoc, pretože konal ako nepríslušný súd.

14. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších stupňov a aby dané konanie prerušil až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, alternatívne, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov a aby konanie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 28Cb/16/01 zastavil a vec postúpil občianskoprávnemu úseku Okresného súdu Bratislava II. Zároveň si dovolateľ uplatnil trovy konania.

15. Žalobca sa písomne vyjadril k dovolaniu žalovaného a uviedol, že žalovaný na pojednávaní dňa 22. januára 2014 doručil súdu krátkou cestou návrh na prerušenie konania sp. zn. 28Cb/16/01.

16. Krajský súd v Bratislave vydal dňa 5. februára 2014 uznesenie č. k. 28Cb/16/01-883, ktorým návrh žalovaného zo dňa 22. januára 2014 na prerušenie konania zamietol. Predmetné uznesenie obsahuje chybu v dátume podania návrhu žalovaného na prerušenie konania.

17. Námietku vecnej nepríslušnosti súdu, Krajský súd v Bratislave právoplatne vybavil dňa 22. januára 2014 postupom podľa § 104 ods. 2 O. s. p. tak, že námietku žalovaného zamietol.

18. Žalovaný nepreukázal podanie ústavnej sťažnosti, úmysel nestačí.

19. K námietke zaujatosti voči všetkým sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalobca uviedol, že je nepravdivé a ničím nepodložené toto tvrdenie (nikdy nebolo vydané rozhodnutie, podľa ktorého by mala byť JUDr. Zemaníková vylúčená z prejednávania tejto veci).

20. S ďalšími tvrdeniami dovolateľa sa už vysporiadal odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení.

21. Žalobca nepokladá za potrebné sa vyjadrovať k tvrdeniam žalovaného a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti. Zároveň si žalobca uplatnil trovy dovolacieho konania.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), keďže dovolanie bolo podané v roku 2014 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, s poukazom na ust. § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „C. s. p.“) preskúmaval, či dovolanie žalovaného je prípustné. Dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 420 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti vyžadované podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p., pričom dovolateľ je zastúpený advokátom a svoje dovolanie odôvodil, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.

23. Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

24. Prípustnosť dovolania Občiansky súdny poriadok vymedzuje v ust. § 237, § 238 a § 239 O. s. p.

25. V ust. § 238 O. s. p. je vymedzená prípustnosť dovolania voči rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaných vo forme rozsudku. V predmetnej veci rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané vo forme rozsudku a preto z ust. § 238 O. s. p. nie je možné vyvodiť prípustnosť dovolania na rozhodnutie odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia.

26. V ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. sú vymenované prípady, kedy je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné. Keďže odvolací súd nezmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd nerozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska, odvolací súd nevyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, nejde o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia a ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ustanovenie § 239 ods. 1 O. s. p. nepripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Uznesenie odvolacieho súdu potvrdilo uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa v zmysle vyššie uvedených kritérií prípustnosť dovolania.

27. Dovolací súd preto skúmal prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

28. Dovolací súd po preskúmaní konaní na súdoch nižších stupňoch dospel k záveru, že vady konania uvedené v ust. § 237 písm. a/, b/, c/, d/ a e/ zistené neboli a ani dovolateľ na existenciu takýchto väd nepoukazuje.

29. Dovolateľ prípustnosť dovolania spája s ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Vada konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom, čím sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní súd účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Nie je pritom rozhodujúce, či bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v odvolacom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa. Odňatím možnosti konať pred súdom je nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie.

30. Dovolací súd však konštatoval, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nespĺňa kritéria odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Právo na odôvodnenie rozhodnutia vyslovil vo svojich rozhodnutiach aj Ústavný súd Slovenskej republiky, v ktorých vyslovil, že „súčasť obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozhodnutie odvolacieho súdu (IV. ÚS 115/03)“.

31. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu chýba odôvodnenie, ktoré by jasne a zrozumiteľne odpovedalo na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalovaného. Odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., resp. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Ako vyplýva z písomného podania žalovaného (č. I. 868a) tento žiadal dňa 22. januára 2014 o prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., pričom súd prvého stupňa zamietol návrh žalovaného uznesením zo dňa 5. februára 2014 podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Teda rozhodol o návrhu, ktorý žalovaný podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. nepodal. Rovnako súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie, že rozhodoval o návrhu žalovaného na prerušenie konania zo dňa 22. januára 2004, pričom žalovaný v tento deň uvádzaný v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa nepodal.

32. Dovolací súd preto vyhodnotil odôvodnenie napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako zmätočné, čím došlo k porušeniu základného práva účastníka konania (žalovaného) na spravodlivé konanie.

33. Dovolací súd preskúmal aj námietku dovolateľa podľa ust. § 237 písm. g/ O. s. p. a dospel k názoru, že k takejto vade konania, ako je stanovená v ust. § 237 písm. g/ O. s. p. v konaní nešlo. Dovolateľ nepredložil žiadny relevantný doklad, ktorý by takúto vadu preukazoval. V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 5. marca 2013, č. 5718/810, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti žalovaného proti Slovenskej republike tak, že sťažnosť týkajúca sa nadmernej dĺžky konania bola vyhlásená za prípustnú a zvyšok sťažnosti za neprípustnú, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2006, sp. zn. 1Ndob/20/2006 o návrhu na vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí na Krajskom súde v Bratislave.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného odseku 31. a 32. preto uznesenie odvolacieho súdu podľa ust. § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.), pričom rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2017

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Helleschová